

technique. Un grand nombre de collaborateurs ont promis leur aide. Ils proviennent d'une dizaine de pays divers. On prévoit que quatre à cinq fascicules paraissent chaque année. Un sixième tome comportera les tables nécessaires et utiles.

Vu que nous ne disposons jusqu'ici que d'un premier fascicule (Aachen-Aegypten), il est encore un peu difficile de présenter en toute clarté le contenu des notices traitées. On constate cependant que des sujets extrêmement variés sont traités. Citons-en quelques spécimens. A Abélard on consacre une notice relativement longue, très bien faite (coll. 7-10); Indulgence (Ablass) (coll. 43-46); Abbé (Abt): coll. 60-65. Citons parmi les questions philosophiques ou plutôt théologiques: Actus humanus - Actus hominis; actus purus. La notice la plus longue de ce fascicule est consacrée à Noblesse (Adel) (coll. 118-141). Afrique (Afrika) reçoit aussi une notice synthétique (coll. 197-199). Chaque notice est ornée d'une bibliographie sobre, bien conçue. Les «Praemonstratensia» (ce fascicule ne va pas plus loin qu'Aegypten) sont très rares. Adam v. Dryburg = Adam Scotus est traité (col. 107 s.). L'essentiel y est dit; mais la bibliographie nous semble un peu trop limitée. — Dans la notice: Adam v. St. Victor on note (col. 78) que cet Adam pourvût à la fondation de l'abbaye de la Lucerne, et que ce même Adam y trouva sa sépulture. — Une notice est consacrée à «Afflighem». Vu que l'orthographe officielle est depuis des dizaines d'années: Affligem, ne vaudrait-il pas mieux de prendre cette orthographe?

Nous exprimons l'espoir que les intentions des promoteurs et des collaborateurs de ce Lexicon, qui se présente sous des auspices si heureux, parvienne à l'exécution aussi adéquate aussi complète que possible des buts qu'ils se proposent: présenter un Lexicon bien à jour concernant les faits et problèmes si vastes se rapportant au Moyen Age, considéré dans toutes ses dimensions.

J. B. VALVEKENS, O. Praem.

J. B. VAN DAMME, *Geschiedenis van de Trappistenabdij van Westmalle*. 401 blz. 1977. Uitg.: De Nederlandse Boekhandel. Antwerpen.

Sinds enkele tientallen jaren bestaat en bloeit in het noorden van het huidige België een Trappistenabdij: Westmalle. Ze kwam destijds tot stand ten gevolge van allerlei politieke omstandigheden op het einde van de achttiende eeuw. Toen, ten gevolge van de fr. revolutie, het verblijf van Trappisten onmogelijk was geworden in Frankrijk. Na allerhande omzwervingen kwam een groep van die Trappisten, ondersteund door machtige weldoeners, en onder stuwung van dom Lestrangé, aan in de Noorderkempen, te Westmalle. Namelijk in het jaar 1794. Het duurde vele jaren alvorens men er in vrede leven kon. Want de politieke verwikkelingen van die jaren (Napoleon, enz.)

verplichtten af en toe de kloosterlingen op de vlucht te gaan, tot in Rusland toe. Maar die donkere wolken klaarden op. En «Westmalle» herleefde. Ja, slaagde erin naar verschillende plaatsen uit te zwermen. En nieuwe abdijen op te richten. Dat hierbij allerhande beslommeringen zich voordeden was zoveel als natuurlijk. En ze bleven voorwaar niet ten achter. Op onze dagen is de abdij van Westmalle een Trappistencentrum geworden over het ganse land bekend. De geschiedenis van die jaren worden door P. Van Damme, op een vlotte, leesbare wijze beschreven en behandeld. Dank zij langdurige onderzoeken in allerhande archievendepots en jarenlange instudering van zijn bevindingen. Hij blijft daarbij, op de eerste plaats, staan bij de uitwendige voorvallen van het leven der abdij; minder bij de inwendige bezieling ervan. Die geschiedenis omvat de jaren 1794 (jaar der stichting)-1956. In zeventien opeenvolgende hoofdstukken. De eigenlijke tekst van het boek wordt gestaafd door vele noten, en door belangrijke officiële documenten. Registers ontbreken niet bij het einde. Een vlotgeschreven boek is het geworden over een belangrijke Trappistenabdij.

J. B. VALVEKENS, O. Praem.